

Bedrijfsplan en motivatie H.J.G. Bouwmans

Bakel 8 juli 2010

Geachte heer/mevrouw,

Dit is een verzoek of het mogelijk is om met betrekking tot de vormverandering van mijn bouwblok de rundveetak aan te merken als “niet intensief”. Met als doel de vorm van mijn bouwblok te wijzigen.

Via deze brief omschrijf ik wat mijn beweegredenen zijn om in de nabije toekomst uit te willen bereiden, en waarom dat gemakkelijk kan. Ook het beweiden van de koeien is dan nog erg goed mogelijk.

In 1925 besloten mijn opa en oma om samen verder te gaan. Zij bouwde een bedrijf op 7 ha. grond en hadden in die tijd koeien, varkens, kippen een paard en vooral veel kinderen.

In 1964 werd het bedrijf overgenomen door mijn vader die toen nog ongeveer 12 zeugen en 8 koeien had. Mijn vader heeft zoals zoveel bedrijven in die tijd elk jaar uitgebreid. Hoewel veel bedrijven zich in die jaren gespecialiseerd hebben zijn bij ons de zeugen en de koeien gebleven. Als je naar de grote van ons bedrijf keek dan wist mijn vader zich met beide takken in de middenmoot te handhaven. Hiermee hielden wij een typisch bedrijf zoals die op de Brabantse zandgronden veel voor kwamen.

In 1970 kwam bij ons als een van de eerste de ligboxenstal. In 1976 werd de ligboxenstal voor de koeien breder, in 1986 langer en daarna kwam er nog een keer een grotere melkstal in.

In 2004 heb ik het bedrijf weer van mijn vader overgenomen. Inmiddels telde het bedrijf 220 zeugen, en ongeveer 75 koeien en jongvee.

Op dit moment zijn er 75 melkkoeien, 70 stuks jongvee, 270 zeugen en 33 ha landbouwgrond waarvan 28 ha. landbouwgrond in eigendom.

Inmiddels zijn de zeugen ook weer los gekomen en staan deze in de groep in het stro.

In de jaren vanaf 1998 hebben wij erg veel energie gestoken in de bodemvruchtbaarheid. Wij waren en zijn van mening dat de sleutel van duurzaamheid in de bodemvruchtbaarheid ligt.

Ten minste 1000 bezoekers zijn bij ons komen kijken naar het composteren van mest m.b.v. een drager. Dit waren niet alleen boeren maar ook beleidsmakers van ZLTO, Gemeente, Provincie, Staatsbosbeheer enz.

Kortom wij zijn en willen graag een modern gezinsbedrijf zijn wat met zijn en tijd mee gaat. Dit kenmerkt zich doordat we bij de voorlopers horen, voldoende omvang hebben en ook een moderne uitstraling.

Op dit moment ligt er een aanvraag voor een nieuwe vergunning bij de gemeente. Deze aanvraag is niet zo maar uit de lucht komen vallen maar hier is erg goed over na gedacht. De volgende redenen liggen hier aan ten grondslag:

- Ik vind het vanzelfsprekend dat we weer uit willen bereiden met de koeien. Helaas kan dat niet meer zoals mijn vader dat deed. Mijn vader bereide elk jaar een beetje uit, tegenwoordig gebeurt dat meer met sprongen.
- Het nadeel hiervan is dat er veel meer “vreemd”geld nodig is. Het voordeel is dat nieuwe stallen op de tekentafel gemaakt worden waardoor ze aan de meest moderne eisen voldoen.
- De huidige ligboxenstal voldoet niet meer aan de eisen die de huidige melkkoeien er aan stellen.

- Deze oude ligboxenstal is echter wel geschikt voor jongvee. Ik vind het dan ook logisch dat we investeren in nieuwe huisvesting voor melkvee en de oude stal houden voor het jongvee en de droge koeien.
- In overleg met een aantal adviseurs zijn we tot de conclusie gekomen dat een zaagtanddak het meest ideale dak is voor onze situatie. Hierbij geven lucht en licht, dus welzijn voor de koeien de doorslag. Zelf vind ik dat het behalve mooi is ook een moderne uitstraling geeft.
- Verder is de nieuwe stal gemaakt met behulp van de maatlat duurzame veehouderij wat ook het welzijn van de koeien te goede komt.
- In deze moderne tijd worden steeds meer koeien gemolken door een automatisch melkssysteem. Ook wij hebben er voor gekozen om dit in de toekomst te gaan doen. In onze nieuwe vergunning willen we dan ook toe naar een eenheid van 2 melkautomaten. Zoals u wellicht weet kan 1 melkautomaat ongeveer 60 koeien melken. Dat wil zeggen dat door nu 1 melkautomaat te plaatsen er voorlopig geen uitbereiding mogelijk is. Ook hier zien we die spronginvestering terug.
- Ikzelf ben inmiddels 45 jaar. Eventuele uitbreiding moet de komende 5 jaar gebeuren. Dat betekent nu de vergunning aanvragen.
- In de nieuwe koeienstal willen we met dichte vloeren gaan werken met gietasfalt. Dit is zeer diervriendelijk. Vervolgens willen we stro in de boxen d.m.v. een stro hakselaar. Elke 2 uur schuiven moderne mestschuiven het mengsel van mest, urine en stro naar buiten. Hier willen we het verder composteren waardoor we een enorme sprong maken in de verwerking van mest. Ik geloof dat we hierdoor een bedrijf van de toekomst maken waarbij de mest zo snel mogelijk uit de stal gaat, meteen verwerkt wordt en ook nog een bijdrage kan leveren aan de bodemvruchtbaarheid.
- Het hierboven omschreven systeem vraagt veel meer plaats dan een traditionele stal met de put onder de vloer. Mijn bouwblok is met 1.8 ha. groot genoeg om dit allemaal te plaatsen. Het enige wat we aan de gemeente gevraagd hebben is om het bouwblok enigszins te verplaatsen. Hierdoor kan ons bedrijf zich op een normale manier ontwikkelen, geeft ruimte voor een modern bedrijf met een moderne uitstraling, en het geeft mogelijkheden om de nieuwste ideeën op het gebied van mest te ontwikkelen. Met daarbij de aloude techniek van het composteren waar we de laatste jaren al veel ervaring mee opgedaan hebben.
- De huidige bouwblokken zijn ook minstens 10 jaar geleden toegewezen. In die tijd werd er min of meer een blokje om de stallen getekend en dat was het bouwblok. Ook is toen afgesproken dat bouwblokken verschuiven geen enkel probleem zou zijn. Dat is ook logisch omdat we toen nog niet konden voorzien naar welke zijde en hoe we uit zouden gaan bereiden.

Beweiden

- Ik zou zeggen, “Beweiden dat doe je gewoon”.
- Beweiden dat doe je alleen al voor het “koeien in de wei” feest. De kick als je de koeien de eerste keer buiten laat na een heel jaar op stal gestaan te hebben. . Dat alleen zou al voldoende motivatie moeten zijn om de koeien altijd te beweiden.
- Beweiden door je voor de gezondheid van de koeien zodat ze een keer helemaal lekker los kunnen lopen. Hoewel melkkoeien tegenwoordig in ruime stallen staan waar ze veel en gemakkelijk kunnen bewegen kan dat nog lang niet op tegen het lopen in de wei. Dat maakt ze leniger en dus gezonder.
- Beweiden doe je ook om economische redenen. Als de koeien het voer zelf gaan halen is dat altijd goedkoper dan dat wij het voer met machines moeten gaan halen.

- Ook is het zo dat vaak de eerste, tweede en derde snede veel droge stof bevatten waardoor het nog wel lonend is om het met machines te gaan halen. Echter de laatste snede is veel gemakkelijker en rendabeler om door de koeien zelf te gaan halen.
- In de nieuwe stal worden ook investeringen gedaan om beweiden mogelijk te maken. Als je automatisch melkt heb je een zogenaamde beweidings box nodig die de koeien buiten laat. Ook moeten in ons geval de kavelpaden enigszins aangepast worden omdat de melkkoeien op een andere plaats naar buiten gaan.
- Als we uitgaan van de Friesland-Campina norm dan kunnen wij hier ruimschoots aan voldoen.
- In de nieuwe situatie gaan we uit van 122 melkkoeien. 16 droge koeien en 88 stuks jongvee. Onze huiskavel bestaat uit 19 ha. grasland waar we overal gemakkelijk met de koeien kunnen komen. In totaal hebben we 28 ha grond in eigendom. In totaal hebben we 33 ha grond in gebruik.
- Bij Friesland-Campina gaan we uit van 6 uur per dag bij 150 dagen. Normaal tellen we 1 kilogram droge stof opname per koe per uur. Bij 122 melkkoeien is dat 732 kilogram Drogestof per dag. Bij 150 dagen is er dan 109.800 kg droge stof nodig. Dit geeft (19 x 11.000) 209.000 kg droge stof uit grasland. Dit is dus ruim voldoende om de koeien volgens de Friesland-Campina norm te beweiden.
- Helaas moet ik hier ook vermelden dat vooral de wetgever het steeds moeilijker en minder aantrekkelijker maakt om de koeien te beweiden.

Overigens vind ik dat het wijzigen van het bouwblok helemaal niet ter discussie zou moeten staan om de volgende redenen.

- Het betreft hier een uitbreiding van melkvee waarbij het eerste gesprek met de gemeente al in september 2009 is geweest en waarbij het verzoek om wijziging van de bouwblok al in september 2009 is ingediend bij de gemeente.
- Hierna is besloten om ten behoeve van het dierenwelzijn voor een zaagtanddak te gaan. Dit hebben wij eerst aan de welstandcommissie van de gemeente voorgelegd. Hiervoor zijn in december de eerste besprekingen geweest en heeft de welstandcommissie in april 2010 hun goedkeuring gegeven.
- Op dat moment ging de gemeente met de provincie overleggen over de wijziging van het bouwblok. De betreffende ambtenaar zei letterlijk dat hij dit normaal zonder overleg met de provincie zou doen maar omdat de discussie over megastallen toen net oplaaide vond hij het verstandig om vooraf te overleggen. Normaal gezien zou de provincie alleen achteraf toetsen. In mijn ogen heeft de gemeente echter al lang goedkeuring gegeven door ten eerste ruim 6 maanden niet te reageren op ons verzoek maar wel de aanvraag in de welstandcommissie te brengen. Het is raar om de welstandcommissie te laten besluiten over een gebouw wat op een plaats komt te staan waar het niet zou mogen staan.
- Ik snap al helemaal niet waarom de Provincie niet wil hebben dat de bouwblokken gewijzigd worden. De grootte van bouwblokken is al bepaald. Dat geeft de beperking. Wat is er mis om het toch al beperkte bouwblok zo optimaal mogelijk te benutten mits we het landschappelijk goed in kunnen passen?

- Hier komt nog bij dat wij bekend zijn met de uitgangspunten van de reconstructie. In eerste instantie zouden er varkensvrije zone's komen waarbij juist plaats was voor melkveebedrijven in die gebieden. Ook in de latere extensiverings gebieden zou volop plaats zijn voor melkveebedrijven. Op de een of andere manier is men ineens van deze afspraak terug gekomen. Met de huidige regels worden rundveebedrijven enorm beperkt in hun groeimogelijkheden. Het is al krap om een modern melkveebedrijf op 1.5 ha. te krijgen inclusief sleufsilos enz. Als er dan ook nog bestaande bebouwing is dan wordt het op heel veel plekken onmogelijk.
- Ik heb overleg gehad met Herman Litjens van de ZLTO die zegt dat de provincie beweiden als criterium wilde stellen. Op inspraak van de ZLTO zijn hierbij de criteria van 8 melkkoeien per ha. in de huiskavel of 3 G.V.E. per ha over het hele bedrijf bijgekomen. De afspraak was dat dit het een of het ander zou zijn. Op dit moment hanteert de provincie 3 GVE en 8 koeien per ha op het bouwblok, wat nooit de bedoeling van de ZLTO geweest kan zijn omdat dat een verslechtering inhoud van de eerdere afspraken.

Ten slotte.

Bij de indeling van de gebieden van de reconstructie lag ons bedrijf op de conceptkaarten in de verweving in zeker niet in de extensivering. Dit blijkt ook uit de latere briefwisseling uit die tijd (2006). De gemeente en provincie moeten ook nu verweving handhaven. Ik wil hier graag met de gemeente en/of provincie in overleg uit komen omdat dat een jarenlange gang naar de rechter bespaart. Ik weet echter zeker dat mijn bedrijf in de verweving thuis hoort of dat ik anders aanspraak kan maken op een flinke schadevergoeding. Het kan nooit zo zijn dat als er stukken definitief ter inzage liggen dat de overheid die achteraf kan wijzigen zonder de betreffende ondernemers hierover te informeren. Het is in een democratisch land als Nederland bijna een doodzonde om concept stukken na de inzage termijn te wijzigen.

Hopend dat de bovenstaande brief voldoende motivatie is om de rundveetak als "niet intensief" te beschouwen.

Met vriendelijke groet,

Henrie Bouwmans
Kivitsbraak 1
5761 RB Bakel.
Tel 04925-344030